

РЕШЕНИЕ

№ 7070

гр. София, 20.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 57 състав, в публично заседание на 03.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Людмила Коева

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **10802** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. с чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и чужденците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Ж. М. И., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на ДР К., лично и за малолетния си син Годсон-Д. К. Л. Н., ЛНЧ: [ЕГН], двамата с адрес: [населено място], ж.к , вх. Г, ет. 8, ап. 28, чрез адв. М. Х.- САК, с адрес за кореспонденция: [населено място], [улица], ет. 3, ППЗБМ на БХК, против Решение № 4833/23.09.2025 г., издадено от Председателя на Държавната агенция за бежанците, с което е отхвърлена молбата на оспорващата за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут за нея и детето.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения акт поради нарушение на административнопроизводствените правила, противоречие с материалния закон и несъответствие с целта на закона. Навежда доводи, че административният орган не е обсъдил поотделно и в съвкупност изложените от него факти, обуславящи основателността на искането му за международна закрила. Посочва, че в противоречие с чл.6а от ЗУБ административния орган приема, че в социалния доклад е посочено, че най-добрия интерес на детето е да получи хуманитарен статут и да остане на територията на страната, но въпреки това в решението се излагат доводи, че най-добрия интерес на детето не е задължителна предпоставка за предоставяне на хуманитарен статут. Твърди, че изводите в оспореното решение са базирани единствено на изготвените от административния орган справки за политическата обстановка в ДР К., без да са събрани доказателства от различен източник. Изтъква, че в страната си на произход тя и членовете на семейството ѝ са изложени на реална опасност от тежки посегателства. Моли за

отмяната на обжалваното решение и връщането на преписката за разглеждане на молбата за международна закрила по същество.

В съдебно заседание, жалбоподателката се явява лично и като представител на малолетния си син, като се представлява от адв.Х.. Поддържа жалбата на заявените основания и моли съдът да отмени оспореното решение.

Ответникът - председател на Държавната агенция за бежанците при МС се представлява от юрк. К., която оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена.

СГП редовно и своевременно призована, не изпраща представител.

Административен съд - София град, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира следното от фактическа страна:

Производството пред административния орган е започнало по подадена от Ж. М. И., [дата на раждане] в [населено място], ДР К., гражданка на ДР К., ЛНЧ [ЕГН], като представител на малолетния Годсон-Д. К. Л. Н., [дата на раждане] в Р България, гражданин на ДР К., ЛНЧ: [ЕГН], молба за предоставяне на закрила с вх. № ПМЗ- ОК-268/23.01.2025 г. в Регистрационно - приемателен център - [населено място] (РПЦ - [населено място]) до Председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС).

Личните ѝ данни са установени въз основа на подписана декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и на разрешение за продължително пребиваване в Република България, валидно до 19.09.2024 г. В хода на производството е представен в оригинал национален паспорт, издаден в ДР К. на 27.12.2024 г., както и акт за раждане на детето.

От проведеното с чужденеца на 30.01.2025 г. интервю, за което е съставен протокол № УП 23889/30.01.2025 г. става ясно, че тя за последен път е напуснала държавата си, на произход на 08.09.2023 г., когато легално е заминала за Е.. Там е подала виза за Република България и месец и половина по-късно е пристигнала легално в страната ни. Добавя, че в България е влязла с шестмесечна студентска виза и след нейното изтичане е получила разрешение за пребиваване. Декларира, че това е първата ѝ молба за международна закрила и че не е подавала такава в друга държава. Мотивира молбата си за международна закрила с причини от личен характер, свързани с нейното обучение, като посочва и липсата на спокойствие и сигурност в страната ѝ на произход. Разказва, че в страната ни живее със съпруга си, с когото са женени от февруари 2023 г. и с дъщеря си на 10 месеца, която е родена в [населено място], България. Добавя, че те двамата също са регистрирани в ДАБ-МС с отделна молба за международна закрила и имат постановен отказ от предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, които са обжалвали.

Молителката посочва, че принадлежи към етническата група луба и лично не е имала проблеми заради принадлежността си към тази етническа група в родината си. По думите ѝ е християнка и не е имала проблеми заради изповядваната от нея религия. Твърди, че има виеше образование със завършена степен бакалавър и е преподавала английски език в английско училище. Посочва, че през 2014 г. за първи път напуска К. и се мести в Ю. А. (Ю.), където учи в [населено място] парк. Завършила е образованието си там през 2019 г. със степен бакалавър и е подала документи за магистърска степен в друг университет в същия град. Но поради нападения в Ю., случаи на расизъм и отвлечения не се чувствала сигурна в страната и по съвет на баща си се е завърнала в ДР К. с намерението да замине да учи в САЩ.

Ж. М. И. заявява, че по това време нейните родители се преместили в държавата Б., в близост до Р. и К.. Баща ѝ не искал никой от семейството да остане в К., тъй като там ситуацията била много лоша. Чуждата гражданка се завърнала в страната си на произход през 2020 г. и е подала документи за интервю за САЩ. Добавя, че тогава е започнала епидемията от К.-19 и тя е била

принудена да остане в [населено място], К.. Допълва, че по тази причина ѝ било Изтекло времето за пътуване като студент в САЩ и тя подала нова молба за същия университет. Тъй като отнело много време да бъде регистрирана, нейният баща уредил тя да подаде документи за К. и дори ѝ били взети отпечатъци. По думите на чужденката тогава срещнала бъдещия си съпруг, който се бил завърнал от Русия и се оженили в [населено място].

Кандидатката посочва, че ситуацията в града била лоша поради действията на групировката К., която убивала и изнасилвала хора. Чужденката обяснява, че в К. не се чувствала спокойна и тъй като получила възможност да продължи обучението си в магистърска степен се регистрирала в университет във Франция, чието обучение се провежда в Република България. Съпругът ѝ пристигнал в България след нея, през месец февруари 2024 г. по същия легален начин.

В страната ни чуждата гражданка е учила от месец октомври 2023 г. като е пристигнала в шестмесечна студентска виза, а след нейното изтичане, на 11.04.2024 г. е получила разрешение за пребиваване на основание обучението ѝ. По думите ѝ разрешението е изтекло на 19.09.2024 г., както и че е свършил срока в университета и е трябвало да се завърне в К., за да си поднови визата. Посочва, че в България е изгубила националния си паспорт, но не е уведомила - ^ полицията за това. Твърди, че се е обадила на свой приятел, работещ в държавна агенция, в която се подават документи за нови паспорти и вече има готов издаден паспорт, който обаче е в К. и. не може да ѝ бъде изпратен заради ситуацията там.

Търсещата закрила заявява, че към момента има война в източната част на К., хората се местят от място на място и затова тя не може да живее там. В същото време посочва, че родителите ѝ живеят в източната част на страната - в [населено място]. Разказва, че в ДР К. войната е започнала през 1994 - 1996 г. и оттогава продължава с кратки прекъсвания. Тя самата е била отвлечена през 2002 г. от групировката К. и е била освободена, когато баща ѝ е платил откуп. Добавя, че тези хора и към момента отвлечат хора и искат пари в замяна на свободата им. Посочва, че през 2014 г. престъпници са нахлули в дома им и са искали да насилват всички жени в къщата, тя е ударена по главата и е торена с въглен по корема. Обяснява, че тогава тя, братята и сестрите ѝ са били малки и не са могли да напуснат, но в момента всички живеят на различни места.

По думите на кандидатката животът ѝ в К. би бил в риск, била е жертва на насилие и не иска такава да се случи и на дъщеря ѝ. Допълва, че в родината ѝ има много проблеми - хуманитарна криза, липса на храна. Посочва, че не бяга от икономически проблеми, а заради сблъсъците на групировката М23, подкрепена от армията на Р., които са срещу правителствените сили на ДР К.. Добавя, че тази групировка иска да сваля президента на страната и тероризира населението на [населено място].

По повод раждането на второто ѝ дете и приобщаването му към нейното административното производство, с Ж. М. И. е проведено ново интервю с рег. № УП 23889 от 18.06.2025 г. Тя отново потвърждава, че в страната ни живее със съпруга си и двете си деца, като цялото семейство е регистрирано в ДАБ-МС с молба за международна закрила. Посочва, че здравословното състояние на бебето е добро, но изразява опасения, че ако се завърнат в ДР К. животът му ще бъде застрашен заради войната и хуманитарната криза там. Обяснява, че е напуснала страната си на произход, защото там е нямало сигурност заради групировки, които убиват хора. По думите на чужденката е избрала България, тъй като е могла да получи студентска виза, и е търсила спокойно място за живеене.

В хода на административното производство е представен социален доклад от ДСП – О. при АСП, според който малолетният Годсон-Д. К. Л. Н. се отглежда в семейна среда от родителите си на адреса, на който пребивават, при много добри хигиенно – битови условия. Детето е записано при личен лекар. Наблюдава се силно изразена емоционална привързаност между родителите и

детето. Констатирано е, че за малолетното дете са създадени всички условия за отглеждането му в комфортна среда съобразно възрастовите му потребности.

Представено е становище от ДАНС с рег. № М-4192/28.03.2025 г. (рег. № УП 23889/31.03.2025 г. в ДАБ при МС), съгласно което Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето Ж. М. И., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

В съдебното производство от жалбоподателя са представени извадки за отделни събития в страната по произход от интернет сайтове.

По преписката и в съдебно заседание от ответника са представени справки относно актуалната политическа обстановка и състояние на сигурността в ДР К. с № МД-02-436/07.08.2025 ,№ МД-02-604/14.11.2025 г. и МД-02-622/27.11.2025 г. От тях се установява, че възраждането на бунтовническата групировка М23 в ДР К. през последните няколко месеца значително възпрепятства пътя на ДРК към постигане на мир и развитие. В момента близо 20% от територията на страната се контролира от бунтовниците след падането на големи градове и територии в провинциите Северно и Южно К.. Това на практика разделя страната на два блока, пораждайки допълнителна несигурност, тъй като бунтовниците продължават да напредват, стремейки се да контролират повече провинции. Ситуацията със сигурността в И. е също нестабилна, с междуобщностни конфликти и въоръжени групировки, борещи се за контрол върху минералните ресурси и териториите. След насилственото превземане на провинциалната столица и мегаполис Г. в източната провинция Северно К. от бунтовническата групировка М23 на 27 януари 2025 г., най-малко 700 души са убити в тежки боеве в града, според ООН. Съобщава се, че още 2800 души са ранени. ООН предупреждава, че броят на загиналите и ранените ще продължи да нараства. Медиите съобщават, че болниците в града са препълнени и се борят да се справят, както и че тела лежат по улиците. ООН призовава международната общност да се намеси в ескалацията конфликт, добавяйки, че ограниченият достъп на хуманитарните организации в региона и в частност в [населено място] увеличава риска от хуманитарна катастрофа. Според тях стотици хиляди хора са вътрешно разселени. Според съобщенията, бунтовниците се придвижват на юг към Б., столицата на провинция Южно К.. К. Н., който ръководи алианс от бунтовнически групировки, сред които е и групировката М23, заявява, че те ще продължат офанзивата си чак до столицата К.. Основната им цел е да свалят правителството на президента Ф. Ч.. Междувременно напрежението около ситуацията на изток достига и до столицата К. в западната част на Демократична република К.. На 21 февруари 2025 г. Съветът за сигурност на ООН единодушно приема Резолюция S/RES/2773(2025) относно неотдашните събития в източната част на страната. Според съобщенията, резолюцията категорично осъжда офанзивата на бунтовническата групировка „Движение 23 март“ (М23), подкрепена от Руандските отбранителни сили. Ръководителят на мисията на ООН „Сините каски“ (MONUSCO), Б. К., заявява преди гласуването на резолюцията, че окупацията на Северно К. от М23 силно ограничава способността на мисията да защитава цивилното население и да извършва животоспасяващи операции в Северно К.. Според съобщения в медиите, по време на превземането на Г. има и масово бягство от затвора М.. Твърди се, че около 4000 затворници са избягали. Стотици жени затворнички са били изнасилени и изгорени живи, след като женското крило на затвора е било подпалено. Президентът Ф. Ч. обявява сформиранието на правителство на националното единство в отговор на ситуацията в източната част на страната на среща на коалицията от партии „Свещен съюз“ (Union sacrée) на 22 февруари 2025 г. Той продължава да изключва директни преговори с М23. След до голяма степен безспорното превземане на столицата на Южно К. - Б., М23 продължава да напредва по-на юг. Според съобщения в медиите, бунтовническата групировка достига [населено място] на 18 февруари 2025 г. Въоръжените сили на Демократична република К. (FARDC) се изтеглят отново.

Б. войски, които с разположени в подкрепа на FARDC, също се оттеглят, за да се концентрират върху защитата на собствената си граница. През последните седмици 42 000 души вече са избягали в Б., обявява В. комисар на ООН за бежанците на 21 февруари 2025 г. Твърди се също, че М23 продължава да напредва в Северно К.. Спорадични, но тежки огнища на насилие, насочено към цивилни, включително убийства, изнасилвания, отвлечения и грабежи, продължават в Северно К., Южно К., И., Т., От Л., Бас У. и От У., както и в три провинции на региона К. - Източен К., Централен К. и К.. На пътуващите в отдалечени райони на страната, особено в източната част на ДР К., се препоръчва да пътуват с минимум две превозни средства, оборудвани с глобални системи за позициониране (GPS) и сателитни телефони, тъй като пътниците често стават обект на засади, въоръжени грабежи и отвлечения

С решение № 4833/23.09.2025 г. на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, председателят на ДАБ при МС е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Ж. М. И. и малолетния ѝ син Годсон-Д. К. Л. Н.. В решението е прието, че от анализа на изложените в бежанската история на жалбоподателката факти относно личното ѝ положение е категорично установено, че тя не е имала обективни причини за напускане на страната си.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима - подадена е от заинтересовано лице, срещу подлежащ на оспорване административен акт, в 14 - дневния срок по чл. 87 от ЗУБ. Обжалваното решение № 4833/23.09.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е връчено на Ж. М. И. на 30.09.2025 г. лично срещу подпис, а жалбата срещу него е подадена на 13.10.2025 г., което е видно от вписването върху поставения печат.

Разгледана по същество е частично основателна, по следните съображения:

Процесното решение е издадено от председателя на ДАБ при МС, който е компетентен орган съгласно правомощията по чл. 48, ал. 1, т. 1- 4 от ЗУБ. Решението е постановено при спазване на изискванията за форма, съдържа фактически и правни основания за постановяването му. Не се констатират съществени нарушения на процесуални норми, обосноваващи отмяната му като незаконосъобразно.

Производството е протекло при стриктно спазване на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива - проведено е лично интервю с молителя в присъствието на преводач. По време на интервюто на Ж. М. И. е предоставена възможност да изложи съображенията си относно молбата ѝ за предоставяне на международна закрила пред лице, което има правомощия по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Осигурени са всички условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята и на малолетното си дете молба по последователен и логичен начин. От своя страна, на проведеното интервю молителката е дал обяснения, свързани с бежанската ѝ история, интервюто е обективизирано в протокол от проведено интервю. Оспорващата е подписала протокола, като текстът е бил преведен на разбираем за нея език с помощта на преводач. При издаването на акта е спазена предвидената в закона писмена форма.

Съдът съобрази правната регламентация по настоящото дело, а именно Конвенцията за статута на бежанците, както и Директива 2004/83 / ЕО и Директива 2011/95 / ЕС (т. нар. Квалификационна директива), Хартата за основните права на Европейския съюз (ХОПЕС) и националното право на Република България.

Съгласно чл. 1а, ал. 2 от ЗУБ международната закрила включва предоставянето на статут на бежанец или на хуманитарен статут. Чл. 8, ал. 1 от закона определя предпоставките, при наличието на които може и следва да се предостави статут на

бежанец, а именно „Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея“.

Предпоставките включват: основателни опасения от преследване въз основа на някои от признаците - раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група; въз основа на това да се намира извън държавата си по произход и най-накрая да не може или да не желае да се ползва от закрилата на държавата по произход.

Във връзка с така посоченото и във връзка със събраните по делото доказателства, включително изнесената лична история на жалбоподателите при проведеното интервю, съдът намира, че административният орган законосъобразно е достигнал до извода за липса на предпоставките за предоставянето на статут на бежанец на молителите.

Не са налице материалноправните предпоставки по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне статут на бежанец по отношение на Ж. М. И. и на малолетния Годсон-Д. К. Л. Н., тъй като изнесените от първия жалбоподател факти не обосновават основателен страх от преследване поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение. В проведеното интервю, както и от събраните доказателства не се установява да е имало конкретна заплаха спрямо него и тя да е бил преследвана. Съдът намира, че не са изложени убедителни факти, които да навеждат наличие на заплаха за Ж. М. И. и нейния син с оглед религиозна принадлежност, членуване в политическа партия или организация. Самата тя заявява в хода на интервюто, че не е имала проблеми и заради етническата си принадлежност. Липсата на основателни опасения от преследване е видно и от действията на кандидата, която няколко пъти е напускала сам страната си на произход, след което се е завръщала отново.

Съдът намира, че събраните в съдебното производство доказателства, включително данните от проведеното интервю, при приложение на глава II, § 62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне статут на бежанец, издаден от службата на Върховния комисариат на ООН за бежанците, сочат на извод, че жалбоподателката е мигрант (лице, което по причини, различни от изброените в определението за бежанец, дадено в Женевската конвенция от 1951 г. и Протокола от 1967 г., доброволно напуска страната си, за да се засели другаде), а не лице, търсещо закрила поради обстоятелствата по чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

В този смисъл, правилен и законосъобразен е изводът на административния орган за липсата на материалноправни предпоставки в процесната хипотеза за прилагане на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне статут на бежанец. Не се доказва твърденията на жалбоподателката, че е бил обект на преследване и съответно такъв би бил и малолетния ѝ син по смисъла на чл. 8, ал. 3 от ЗУБ, както и, че спрямо нея е извършено някое от действията по преследване съобразно чл. 8, ал. 5 от ЗУБ. Ето защо е законосъобразна преценката на административния орган за липсата на основания за предоставянето на статут на бежанец на жалбоподателите, поради което в тази ѝ част жалбата е неоснователна и следва да се отхвърли.

Независимо от горното, съдът счита, че изводът на административния орган за липса на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут е необоснован.

В случая при преценката за наличие предпоставките по чл. 9 от ЗУБ следва да се отчете, че единият търсещ закрила е дете.

Като малолетно лице молителя Годсон-Д. К. Л. Н. се обхваща от понятието „уязвими лица“ по смисъла на § 1, т. 17 от ДР на ЗУБ, а това налага органът да отчита и прилага принципа за „висшия интерес на детето“, установен в Конвенцията на ООН за правата на детето. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 6а от Закона за убежището и бежанците, съгласно която, при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. По смисъла на § 1, т. 5 от ДР на Закона за закрила на детето, „най-добрият интерес на детето“ е преценка на желанията и чувствата на детето, физическите, психическите и емоционалните му потребности, възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето, опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена, способността на родителите да се грижат за детето, последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата, други обстоятелства, имащи отношение към детето.

Според чл. 3, § 1 от Конвенцията за правата на детето, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации (ООН) на 21.11.1989 г., обн. ДВ бр. 55/1991 г., в сила от 03.07.1991 г. (Конвенцията), която по аргумент на чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Р България е част от вътрешното право на страната ни, висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. Съгласно § 2 от същата разпоредба на Конвенцията държавите-страни по Конвенцията се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки. По силата на чл. 2, § 1 от същия международен акт, по който Р България е страна, държавите-страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници, а съобразно чл. 4 от Конвенцията държавите-страни по Конвенцията, са длъжни да предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване на правата, признати в тази Конвенция. Според чл. 38, § 4 от Конвенцията в съответствие със своите задължения, произтичащи от международното хуманитарно право за закрила на гражданското население в случай на въоръжен конфликт, държавите-страни по Конвенцията, предприемат всички разумни мерки за осигуряване закрила и грижи за децата, които са засегнати от въоръжен конфликт, а съгласно чл. 6, § 2 от Конвенцията държавите-страни по нея осигуряват в максимално възможна степен оцеляването и развитието на всяко дете.

Основополагащият характер на висшия интерес на детето е потвърден във всички европейски и вътрешни нормативни актове, относими към възникналия по делото правен спор. Според чл. 24, § 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз децата имат право на закрила и на грижите, необходими за тяхното благоденствие, а съобразно повелбата на § 2 от същата разпоредба при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на

детето трябва да бъде от първостепенно значение. В аналогичен смисъл са съображение 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13.12.2011 г. относно стандарти за определяне на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (Директива 2011/95/ЕС) и съображение 33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26.06.2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (Директива 2013/32/ЕС). Според съображение 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС при определяне на висшия интерес на детето държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост. Съгласно съображение 33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС при оценка на най-висшия интерес на детето държавите-членки следва по-специално да вземат надлежно под внимание благополучието и социалното развитие на непълнолетното лице, в т.ч. неговия произход, като в чл. 25, § 6 от същата директива отново е акцентирано, че висшите интереси на детето имат първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива.

По силата на чл. 6а от ЗУБ, въвеждащ във вътрешното ни законодателство Директива 2011/95/ЕС и Директива 2013/32/ЕС, при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, като преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето (ЗЗкД). По аргумент от преpraщащата разпоредба на § 1, т. 11 от ДРЗУБ във връзка с § 1, т. 5 от ДРЗЗкД, най-добрият интерес на детето е преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето. Вложеният от законодателя смисъл на цитираното понятие предполага не просто формалното изпълнение на предвидените в чл. 15 ЗЗкД процедурни изисквания при участието на дете в административни и/или съдебни процедури чрез предоставянето, както в разглеждания случай на социален доклад, съдържащ принципни заключения, относими към всяко едно дете, а извършването на задълбочена и индивидуална преценка на благоденствието на конкретно засегнатото дете, изградена въз основа на извършена от органа преценка по всеки един от визираните в легалната дефиниция на понятието критерии. Понятието за най-добрия интерес на детето, идентично по смисъл с възприетото в международното и европейското право понятие за висш интерес на детето, не е абстрактно, като налага на всеки орган, оправомощен с вземането на решение, касаещо дете, да съхрани неговото благоденствие и да гарантира социалното му развитие съобразно посочените в § 1, т. 5 ДР на ЗЗкД критерии.

Настоящият съдебен състав счита, че обжалваното решение не е съответно на императива за висшия интерес на търсещото закрила малолетно лице, намерил израз в чл. 6а ЗУБ. Приложимите в случая разпоредби на чл. 8 и чл. 9 ЗУБ, уреждащи в

националното ни право основанията за предоставяне на дете на статут на бежанец или на хуманитарен статут, както и законовите основания за отказ от предоставянето на закрила, трябва да бъдат тълкувани и прилагани в светлината на посочените по-горе европейски правни норми, гарантиращи охраната на висшия интерес на детето, като основополагаща ценност, прокламирана в Конвенцията за правата на детето. В тази връзка съдът намира за необходимо да отбележи, че когато една вътрешна правна норма попада в приложното поле на правото на ЕС, единствено прочитът ѝ в неговия контекст може да разкрие в пълнота нейните цели, съдържание и правни последици, като съответстващото на правото на ЕС тълкуване на вътрешната правна норма в неговия обхват е определящо за прилагането на тази норма. Посоченото е припомнено от Конституционния съд на Р България в решение № 5 от 14.06.2022 г. по к.д. № 13/2021 г., в което е пояснено, че Р България като член на ЕС и по смисъла на чл. 4, ал. 3 от Конституцията е обвързана от принципите на непосредствена приложимост, примат и директен ефект на правото на ЕС, и от задължението за съответстващо на правото на ЕС тълкуване на попадащите в неговото приложно поле вътрешни правни норми в изпълнение на принципа на ефективност на правото на ЕС.

Предвид така очертаната нормативна уредба, регламентираща охраната на висшия интерес на детето на международно, европейско и вътрешно ниво, приложена и тълкувана в контекста на установените по делото факти, настоящият съдебен състав счита, че висшият интерес на детето Годсон-Д. К. Л. Н. не е взет предвид от страна на административния орган при издаването на атакувания пред настоящата инстанция административен акт, нито от административния съд в развилото се първоинстанционно производство. Приобщените по делото доказателства и формулираните от административния орган мотиви в атакувания административен акт сочат, че предвидените в чл. 15 ЗЗкД изисквания във връзка с чл. 6а ЗУБ са спазени само формално и без в действителност най-добрият интерес на малолетното дете да е преценен задълбочено, а оттам и правилно, съобразно конкретните, установени по делото, факти и предвидените в § 1, т. 5 ДР на ЗЗкД критерии.

Ето защо воден от съображението за първостепенното значение на висшия интерес на детето и противно на постановеното от административния орган в атакуваното решение, съдебният състав, приема, че по отношение на малолетното лице, търсещо закрила, и неговата майка е налице основание за предоставяне на хуманитарен статут при условията на чл. 9, ал. 8 ЗУБ, според който хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на ООН за бежанците.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства от смъртно наказание или екзекуция; изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства, а реалната опасност от тежки посегателства може да се основава на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си по произход, или на дейност, извършена от него

след отпътуването му, освен ако тя е извършена единствено с цел чужденецът да получи закрила по този закон - чл. 9, ал. 2 и, ал. 3 от ЗУБ.

В случая правилно са обследвани всички факти и обстоятелства от бежанската история на първия жалбоподател, който е родител на малолетното дете, доколкото с оглед възрастта на детето, то няма как да има собствена бежанска история. Независимо от последното, доколкото се касае за „уязвимо лице“ - малолетно дете, административният орган е следвало да извърши преценка в контекста на разпоредбата на чл. 6а от ЗУБ т.е. да съобрази висшия интерес на детето, а в случая това не е направено. В процесното решение не са изложени съображения, че връщането на малолетния жалбоподател в ДР К. ведно с родителите му, няма да има за него негативни последици и неговият висш интерес няма да бъде накърнен.

Същевременно по преписката е наличен социален доклад, сочещи на нормално психическо развитие към настоящия момент на малолетния молител, за наличие на спокойна семейна среда. Видно от докладите, на детето е осигурена безопасна и сигурна среда, в която да расте и да се развива.

Горните обстоятелства, отнесени към ситуацията в ДР К., макар и не такава до степен на безогледен въоръжен конфликт, но с данни за наличие на напрежение, несигурност и продължаващо насилие, не оправдават извода на органа, че по отношение на детето не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, вкл. и на основание чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, съгласно която хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. В процесното решение относно тази хипотеза на предоставяне на хуманитарен статут липсват каквито и да било мотиви.

Наред със задължението да обследва и преценява общо фактите от бежанските истории на двамата родители, органът е длъжен едновременно с това да извършва и самостоятелна преценка за положението на малолетния молител, която преценка следва да се основава на висшия интерес на детето по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на Закона за закрила на детето, а тази преценка следва да обхваща при възможност желанията и чувствата на детето, физическите, психическите и емоционалните потребности на детето, възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето, опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена, способността на родителите да се грижат за детето, последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата, други обстоятелства, имащи отношение към детето.

Неизвършването на преценка, съобразена с висшия интерес на детето, включително във връзка с неговата лична ситуация и възможността за благоденствието му при евентуално връщане в страната на произход, както и липсата на изложени съображения относно прилагането на хипотезата по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ налагат извод, че оспореното решение в частта му, в която на малолетния жалбоподател е отказано предоставянето на хуманитарен статут, е издадено при несъответствие с материалния закон. С оглед възрастта на търсещия закрила, тази преценка е следвало да бъде извършена и подробно мотивирана, още повече предвид данните за конкретното място на произход, от което идва лицето.

Настоящият съдебен състав счита, че в ДР К. и по-специално в източната част на държавата са налице данни за вътрешен въоръжен конфликт. За да формира горния

извод въз основа на приобщените по делото доказателства, съдебният състав съобрази решение от 30.01.2014 г. на Съда на ЕС, постановено по дело C-285/12, според което съществуването на въоръжен вътрешен конфликт трябва да бъде признато, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или когато се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо този конфликт да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право, и без интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили или продължителността на конфликта да бъдат предмет на преценка, отделна от тази за степента на насилие, съществуващо на въпросната територия. Данни в тази насока са налични в представените справки по делото.

Дължимата от съда охрана на висшия интерес на търсецото закрила малолетно дете и неговата майка налага предоставянето на хуманитарен статут при условията на чл. 9, ал. 8 ЗУБ при отчитане на предвидените в § 1, т. 5 ДР на ЗЗкД критерии във връзка с чл. 6а ЗУБ. Още повече, като се съобрази, че детето е родено и расте в Р България, придружено са от своите родители и е адаптирано към начина на живот в страната ни, че има навършена една година и съответно никога не е посещавало ДР К.. Общозвестен факт е че през първите години от своето развитие, децата се асоциират изключително и само със своите родители, като възприятието им за света се изчерпва, на този етап от развитието им, с образа на тяхната майка. По делото е установено, че търсецото закрила малолетно лице пребивава на територията на страната ни и с двамата си родители. В този ред на мисли, съдът приема за бланкетни мотивите на административния орган, свързани с изготвения в административното производство социален доклад.

В обобщение на всичко изложено до тук и като прецени висшия интерес на малолетното дете Годсон-Д. К. Л. Н. през призмата на фактичката установеност по делото съобразно приложимата международна, европейска и национална нормативна уредба, регламентирана по-специално в чл. 6а ЗУБ във връзка с § 1, т. 5 ДР на ЗЗкД, съставът приема, че най-добрият интерес на търсецото закрила дете предполага молбата му за получаване на закрила да бъде уважена при условията на чл. 9, ал. 8 ЗУБ, като му бъде предоставен хуманитарен статут.

При новото произнасяне следва да се извърши нова преценка относно наличието на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут, вкл. на други хуманитарни причини по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ за предоставяне на субсидиарна закрила при съобразяване на принципа за осигуряване на най-добрия интерес на детето, за което да се изложат мотиви. С оглед спецификата на конкретния случай, при определяне на висшия интерес на детето, решаващият административен орган следва да извърши преценка на неговите физически, психически и емоционални потребности, на опасността или вредата, която има вероятност да му бъде причинена при евентуално връщане в ДР К., респ. последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата. Следва да се обърне внимание и на принципа за запазване целостта на семейството като в тази връзка, макар и да не е пряко относимо към настоящият спор, следва да се отчете, че семейството на молителя е в България вече близо 2 години, което може да обоснове искане за предоставяне на административен статут по реда на ЗЧРБ.

По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение решение № 4833/23.09.2025 г. на председателя на ДАБ в частта му, в която е отказано

предоставянето на хуманитарен статут на Ж. М. И. и Годсон-Д. К. Л. Н. е незаконосъобразно и следва да бъде отменено. Преписката следва да бъде върната за ново разглеждане и произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут при спазване на дадените в настоящото решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона съобразно чл. 173, ал. 2 АПК.
Воден от горното, Административен съд - София град, Трето отделение, 57-ми състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 4833/23.09.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците, **в частта му**, с която е отказано предоставяне на хуманитарен статут на Ж. М. И. ЛНЧ [ЕГН], гражданка на ДР К. и Годсон-Д. К. Л. Н., гражданин на ДР К., с ЛНЧ: [ЕГН].

ИЗПРАЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут на Ж. М. И., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на ДР К. и Годсон-Д. К. Л. Н., гражданин на ДР К., с ЛНЧ: [ЕГН], двамата с адрес в [населено място], [жк], действащ чрез своята майка и законен представител, при съобразяване с мотивите на настоящото решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Ж. М. И., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на ДР К., лично и за малолетния си син Годсон-Д. К. Л. Н., ЛНЧ: [ЕГН], срещу решение № 4833/23.09.2025 г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците в останалата му част, с която е отказано предоставяне статут на бежанци.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.